

VOKSENÅSEN KULTURSENTER

– NORGES NASJONALGAVE TIL SVERIGE

Resor i Förintelsens spor i Norge

Tyskland begär strikt neutralitet av Sverige

Till kungs

Överbefälhavaren för armén, general Thörnell, kallades på tisdagen till överläggning hos kungen. Här ses han vid Slottet på väg upp till den viktiga råd-

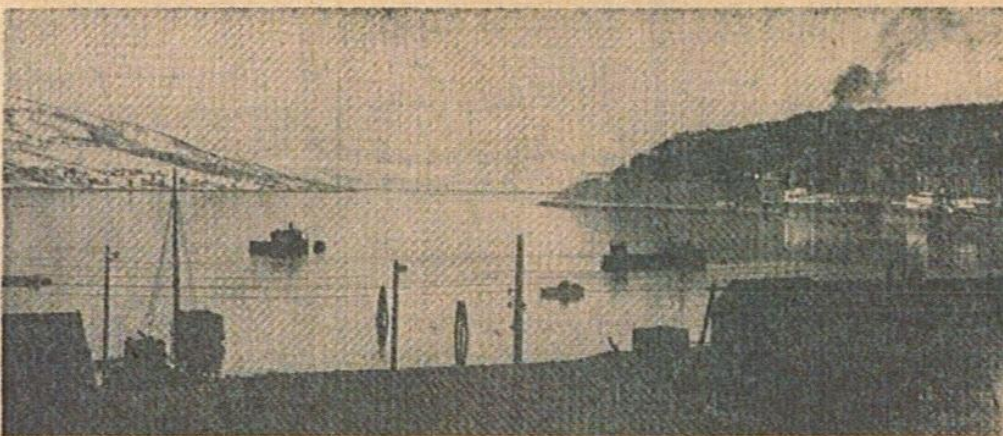
Sverige förbehåller sig frihet att värna sin neutralitet.

En förklaring av statsministern.

Enligt vad statsministern meddelat, har tyska regeringen till svenska regeringen riktat en framställning med uttalande av förväntan, att Sverige skulle iaktta strikt neutralitet. Framställningen har av svenska regeringen besvarats med ett meddelande, att den kommer att fasthålla vid den neutralitetspolitik, som den redan flera gånger under det pågående kriget deklarerat, och att den förbehåller sig full frihet att vidta alla sådana åtgärder som befinnas nödvändiga för bevarandet och försvaret av denna neutralitet.

En bild från den norska flottbasen Horten, som angreps av tyskarna vid framträngandet upp genom Oslofjorden.

Hemliga plena.

Utrikesnämnd och konselj.

Händelserna i Danmark och Norge fingo på onsdagen sin återverkan på snart sagt samtliga områden av svenakt samhällsliv.

Intensiva och långvariga överläggningar inom alla ansvariga instanser pågingo från tidigt på morgonen och under hela dagen. Alla samhällsfunktioner vilka kunna röna inverkan av läget för dagen inriktades på högre beredskap. Regeringsmedlemmarnas och andra ledande personers tid var naturligtvis upptagen varje minut. Två beredningar, en konselj, utrikesnämndssammanträde, två riksdagsplena voro några av de viktigare punkterna på dagens allvarstygda program.

Konsejen hölls kl. 9.30 och räckte till 20 minuter i 11. Den föregicks av en halv timmes staterädsberedning. Kl. 12 sammanträdde utrikesnämnden, och strax efter kl. 14 sammanträdde regeringen ånyo till beredning.

Det första riksdagssammanträdet, som hölls kl. 16, var ett vanligt bordläggningssammanträde. Därvid kallades kamrarna genom kungligt brev till hemligt sammanträde kl. 20. Detta plenum, vid vilket även samtliga kommunistiska ledamöter utom fru Rönn-Christiansson voro närvarande, pågick till kl. 20.30. Sedan regeringens meddelande föredragits, hölls ett par korta anföranden

VAD GJORDE SVERIGE FÖR NORGE?

- Tog emot mer än 60 000 flyktingar.
- Utbildade ”polistrupper”
- Svenskehus
- Humanitär hjälp- Svenska Norgehjälpen

I ET KORT DRAG: NORGE

- Ockuperat av Tyskland 1940-45
- 772 norska judar deporterades till Aushwitz-Birkenau - endast 38 överlevde
- 1200 norska judar flyr till Sverige
- En nationell självbild formades: "vi alla var motståndare"
- Men också tystnad, medlöpare och skuld.

HÅGKOMSTRESOR

Hågkomstresor till Norge är resor till autentiska minnesmärken över offren för nazismen i Norge, särskilt i Oslo. Syftet med resorna är att reflektera över demokrati, tolerans och personligt ansvar - samt dess utmaningar i en modern kontext.

HÅGKOMSTRESOR TILL NORGE

- Första lärarresan arrangerades i 2019 av Voksenåsen och Forum för levande historia.
- Första elevresan genomfördes 2022.
- I dag: Regeringsuppdrag tillsammans med SKMA och Forum för levande historia.
- Idag: 1200 elever och lärare per år.

«JAG VISSTE INTE ATT DET VAR
FÅNGLÄGER SÅ NÄRA»

VARFOR NORGE?

Närhet - geografisk, kulturell, språklig
och historisk

Sveriges roll

Historiske platser

Individer

Ansvarsfrågan aktualiseras

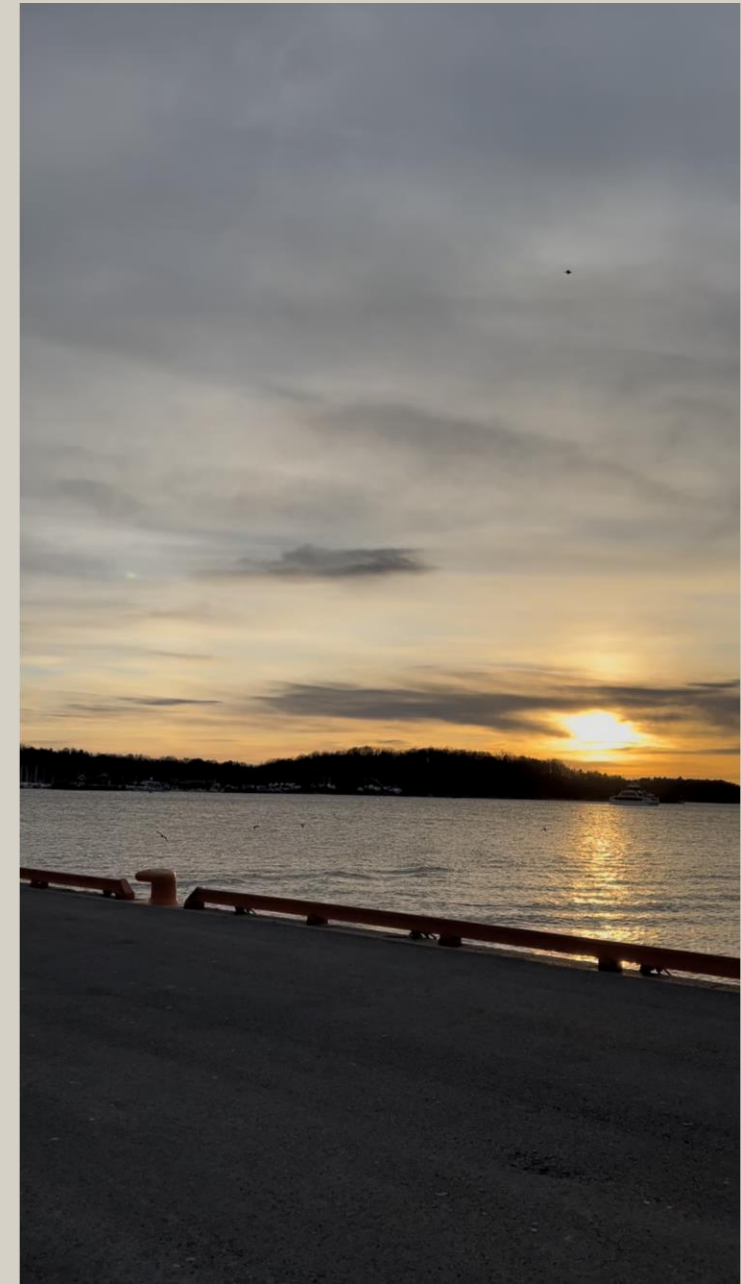
OLIKA NARRATIV

- Kongens nei vs. Kongens val
- ”Den goda neutraliteten” vs. Sviket
- Sverige som aktör vs. som observatör
- Hur skiljer det svenska och norska minnet av kriget?

STÅ UPP FOR DEMOKRATIET I DAG

- Demokratin är inget vi kan ta för givet
- Antisemitism och historieförnekelse ökar
- Historiebruk påverkar samhällen och värderingar
- *”Den som sover i demokrati vaknar upp i diktatur”* av Otto Gritschneider

LES MER

- [Hagkomstresor.org](https://hagkomstresor.org)
- Kompendie på PDF.

Hågkomstresor till Norge

I spåren av den norska Förintelsen

